

Zwolle
Schoon, Sociaal & Solidair

Verkiezingsprogramma SP Zwolle 2026 - 2030

Inleiding

Een voorwoord van onze fractievoorzitter en lijsttrekker Brammert Geerling.

Onze aandachtspunten

1. Wonen
2. Zorg, volksgezondheid en welzijn
3. Armoedebestrijding, solidariteit en sociale werkvoorziening
4. Schone stad en klimaatrechtvaardigheid
5. Ontspanning, ontwikkeling en sport
6. Zwolle van ons allemaal
7. Een bereikbare stad
8. Veiligheid

Inleiding

In dit verkiezingsprogramma van de SP Zwolle laten wij zien wat onze ideeën zijn voor Zwolle in de komende vier jaren en na die tijd.

Zwolle is een fijne stad om te wonen, te werken, uit te gaan, te studeren of om als toerist te bezoeken. Een prachtige, levendige historische binnenstad en mooie woonwijken worden afgewisseld met een groen buitengebied direct buiten onze stad. Wie wil er niet wonen?

Uiteindelijk maken de mensen de stad. Nergens wordt zoveel vrijwilligerswerk gedaan als in Zwolle, daar mogen we trots op zijn. Dat bereik je niet door een geldverslindende marketingcampagne van 'Hartstad Zwolle'. Het zit gewoon in onze inwoners, in de straten, in de buurten. In de blauwvingers. We kijken naar elkaar om.

Dat laatste zien we echt te weinig terug in de politiek en het beleid op het stadhuis. Ongelijkheid en tweedeling is ook in Zwolle dagelijkse praktijk. Deels komt dat door hard Haags beleid, die onze publieke voorzieningen in de uitverkoop deed. Stuk voor stuk werd alles wat van ons samen is, verkwaanseld aan de markt. Waar winst maken belangrijker is dan fatsoenlijke dienstverlening aan inwoners. Wat gewoon zou moeten zijn, is niet langer beschikbaar. Een betaalbaar huis, bestaanszekerheid, een eigen huisarts, beschikbare zorg of goede vervoersmogelijkheden voor iedereen. Het wordt onbereikbaar. Toch is alleen verwijzen naar Haags beleid te makkelijk. Die lijn wordt in de Zwolse politiek namelijk doorgetrokken. En dat kan anders.

Wat hebben wij een waardering voor alle vrijwilligers van de voedselbank. Maar feitelijk is het een schande dat Zwolle een voedselbank nodig heeft. Dat er een soepbus rond moet rijden en dat we bekeuringen uitdelen aan dak- en thuislozen die bedelen. Waar het college pronkt met een peperdure passerelle over het station, hebben de meest kwetsbare inwoners zorgen over het doelgroepenvervoer. Terwijl er panden leegstaan in de stad, verergert de wooncrisis. Jongeren en ouderen kunnen geen betaalbare woning vinden. Als er gebouwd wordt, is er vrijwel altijd een reden waarom men vindt, dat er juist op die plek géén sociale huur of betaalbare koopwoningen mogelijk zou zijn. De projectontwikkelaar dicteert, de inwoners worden genegeerd.

Ook de inspraak van onze inwoners is een punt van zorg. Met een duur woord participatie genoemd. De inwoners van Holtenbroek weten wel beter. Zij moesten, met onze steun, een robbertje vechten om gehoord te worden toen de bouwwoede in de Zwartewaterzone hun belangen dreigde te vertrappen. Hetzelfde gebeurt nu bij de inspraak rondom Stadsbroek in Stadshagen. Waar de wijk een groen idee had, maakte dit college er met één pennestreek een grauwe werkelijkheid van.

De afgelopen collegeperiode werd een rampzalig afvalplan koste wat kost doorgedrukt. Een beleid dat tot hogere kosten leidde, maar vooral tot meer smerigheid en verrommeling in onze buurten. Een groot aantal vrijwilligers zie je nu afval oprapen. Een treffend voorbeeld hoe ons publieke belang verkwanseld wordt en de gewone inwoners zelf de oplossing (moeten) bieden.

Het beleid dat enkelen laat profiteren ten gunste van het algemeen belang kan echt stoppen. Het zijn politieke keuzes, ingegeven en beïnvloed door grote bedrijven en mensen met geld en macht. Puur kapitalisme en korte termijn denken. Daar heeft een stad en haar inwoners geen belang bij, daar ondervinden zij alleen maar nadeel van.

Het is tijd dat om te draaien. Zwolle moet weer een schoon, sociaal en solidair worden. Op het gemeentehuis moet dát de insteek worden, zijn en blijven.

De komende vier jaar kan een begin zijn van een nieuw tijdperk. Waarin ongelijkheid actief wordt aangepakt. Bestaanszekerheid de norm wordt. Waarin ons gezamenlijk belang wordt gediend. Waar logische alternatieven van inwoners worden omarmd en er een streep gaat door het marktdenken. Waar de sociale instelling van de inwoners ook vertaald wordt in beleid op het stadhuis.

Is het makkelijk? Nee. Is het mogelijk? Ja, als u met ons meedoet. Als we ons organiseren. Als we samen onze schouders er onder zetten. Als we samen laten zien dat het anders kan. De SP Zwolle deed dat en blijft dat doen. Dit programma geeft de eerste aanzet. Help ons en uw stad daarbij. Stem 18 maart op de SP, maar doe vooral actief met ons mee. Samen maken wij Zwolle schoon, sociaal en solidair.

Ik zie u graag,
Brammert Geerling

1. Wonen

Een dak boven je hoofd is niet voor niets een grondrecht. Want een veilig thuis is de basis voor een fijn en menswaardig bestaan. Maar zo vanzelfsprekend is dat al lang niet meer.

Jongeren en ouderen wachten jarenlang op een betaalbare huurwoning. En ook betaalbare koopwoningen zijn onbereikbaar voor veel mensen. Het aantal dak- en thuislozen stijgt. De recente Ethos telling liet zien dat er in Zwolle 706 dak- en thuisloze mensen zijn, waaronder 104 kinderen.

En toch wordt jaar naar jaar het gewenste aantal woningen niet gerealiseerd. En wat er wel gerealiseerd wordt, voldoet niet aan de vraag van de gewone inwoners.

Los daarvan stijgen de huren. Niet voor niets heeft de SP zich in heel het land hard gemaakt voor het bevriezen van de huren. Maar de rechtse wind in Den Haag waait guur door elke sociale huurwoning. En zijn er veel sociale huurwoningen verkocht.

Mede door de Wet Betaalbare Huur zijn er enkele beleggers die woningen verkopen. Maar dat is selectief. Zij hebben nog altijd een te grote stem in de woningmarkt. Het moet juist geen markt zijn, maar volkshuisvesting. Een publieke zaak. Een woning is om in te wonen, niet voor de winst van de verhuurder of speculanten.

De gemeente faalt ook in Zwolle al jaren om te zorgen voor voldoende betaalbare woningen. Ze staan er nog steeds niet. De wachtlijst voor een sociale huurwoning was in 2019 4,6 jaar en is in 2025 opgelopen tot bijna 9 jaar. Een verdubbeling in zes jaren tijd. Zelfs de ondergrens van wat een betaalbare koopwoning wordt genoemd, is voor velen onbereikbaar. Keer op keer worden wel dure woningen gebouwd, maar geen betaalbare huizen. Kijk naar 'De Zwaan' aan de Schuttervaerkade of de grote kavels op De Oude Mars.

De SP stelt daarom het woonrecht centraal. In de eerste plaats door snel veel extra sociale huurwoningen te bouwen. Het ombouwen van het LTO kantoorpand aan de Zwartewaterallee is weliswaar een druppel op een gloeiende plaat, maar wel een goed voorbeeld van hoe het kan.

Alle nieuwe bouwprojecten moeten voldoende betaalbare woningen hebben.

Te vaak wordt bepaald dat voor dat éne project geen sociale huur of betaalbare koop mogelijk zou zijn. Dat is onzin. Bovendien levert een gemengde wijk samenhang, begrip en solidariteit op.

Middeninkomens zitten klem. Zij kunnen niet kopen en verdienen te veel voor een sociale huurwoning. Zij zijn aangewezen op te dure particuliere huur.

Daarom bouwen we meer betaalbare koop en middeninkomens krijgen de mogelijkheid in de sociale huur te wonen. Op die manier gaan we tweedeling tegen en voorkomen we dat Zwolle een stad voor de rijken wordt.

Onze voorstellen:

De streefverdeling van 30% goedkoop, 40% middelduur en 30% duur wordt nu al vaak niet gehaald. Ten nadele van de mensen die het hardst een betaalbare woning nodig hebben. Daarom gaan wij die verdeling wijzigen naar 40% goedkoop, 40% middelduur en nog slechts 20% voor de huizen uit de dure categorie. Kortom, we bouwen waar mensen behoefte aan hebben, niet waar projectontwikkelaars de meeste winst op maken.

Deze regeling geldt voor élk nieuw project. En als een projectontwikkelaar in een project minder sociale woningbouw plant, gaat deze betalen aan een solidariteitsfonds waardoor er geld ingelegd wordt om bij een ander plan extra te investeren in sociale woningbouw.

We gaan gebruik maken van erfpacht op gemeentegrond. Hierdoor kunnen we betaalbare woningen bouwen die voor iedereen bereikbaar zijn, omdat je dan de grond niet hoeft te kopen.

We stoppen met het verkopen van sociale huurwoningen.

Er komt een urgentieregeling voor sociale huurwoningen. Dit moet een transparante regeling zijn afgestemd met de corporaties, huurdersorganisaties en zorgorganisaties.

Betaalbaarheid, leefbaarheid en praktische procedures worden prioriteit.

Studenten, starters, werkende jongeren en jongeren vanuit een kwetsbare situatie hebben het extra lastig bij het vinden van passende woonruimte. Terwijl wij hen juist ook hier woonruimte willen bieden. Daarom wordt er specifiek naar de jongeren gekeken en beleid gemaakt, in samenspraak met de woningbouwverenigingen, zorginstellingen, jeugdhulpverleners en onderwijsinstellingen.

Regiogemeenten leunen sterk op Zwolle als centrumgemeente met instellingen voor (jeugd)zorg, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Maar deze regiogemeenten hebben zelf weinig betaalbare woningen. En bouwen ook amper sociale huurwoningen waar deze mensen een thuis kunnen vinden als ze vanuit de instelling weer zelfstandig kunnen wonen. Dat moet anders. Daarom maken we bindende prestatieafspraken met de buurgemeenten zodat die gemeenten toewerken naar minimaal 30 % sociale huurwoningen.

We faciliteren en helpen ouderen die willen verhuizen, ook financieel als zij vanwege kosten van de verhuizing of onzekerheid over het aanbod de stap niet kunnen of durven maken. Er komt daarom een gemeentelijke verhuiskostenvergoeding voor mensen die kleiner gaan wonen.

We stellen een woonplicht in. Er komt een opkoopverbod voor beleggers, speculanten en huisjesmelkers. Als je een woning koopt, moet je er ook zelf in gaan wonen. Daardoor blijven koopwoningen beschikbaar voor woningzoekenden. Wonen gaat voor winst.

Er komt een leegstandsboete voor woningen en bedrijfspanden die lang(er) leegstaan. Onze SP Jongeren voerden daarover al meerdere acties, waaronder bij het oude V&D gebouw in het centrum. De tweede kamer heeft een voorstel aangenomen voor een heffing aan vastgoedeigenaren als een woning langer dan één jaar leegstaat. Wij lopen vast vooruit op deze regeling, voeren deze zo snel mogelijk in en laten deze ook voor bedrijfspanden gelden.

Om de langdurige leegstand nog verder aan te pakken en tegen te gaan, nemen we verdergaande maatregelen. Leegstand mag niet lonen. Als eigenaren geen plannen hebben of maken om de panden te gebruiken of geschikt te maken voor bewoning, gaat de gemeente die panden onteigenen. We zetten leegstand om in woonruimte. Gebouwen die nu leegstaan, worden zo snel mogelijk bewoonbaar gemaakt. Wonen is belangrijker dan winst. Elk pand telt.

Zwolle heeft sinds enige tijd een huurteam, mede dankzij de SP. Dit huurteam gaat ook misstanden en te hoge (kamer)huren actief opsporen en aanpakken.

Er komt een vergunningstelsel voor commerciële verhuurders. Daarmee pakken we foute verhuurders aan. En kunnen we verhuurders tevens verplichten panden te verduurzamen.

Grondeigenaren die grond vasthouden om winst te maken gaan we ook gemeentelijk verder belasten. En speculanten die onnodig wachten met bouwen om zo hun eigen belang boven die van de samenleving zetten, gaan wij onteigenen.

De sociale huur wordt zoveel mogelijk opengesteld voor middeninkomens. Dit zorgt voor gemengde wijken en maakt een betaalbare woning voor meer mensen mogelijk. Voorwaarde daarbij is, dat er in plaats van middel dure huurwoningen meer sociale huurwoningen worden gebouwd. Waarom zou je dure woningen bouwen, als je voor hetzelfde geld meer goede sociale huurwoningen kunt bouwen? Daarmee creëren we extra woningen en komen meer mensen eerder in aanmerking voor een betaalbaar huis.

Op korte termijn bouwen we extra goedkope sociale huurwoningen gebaseerd op het model zoals dat in de Mimosastraat en op de Oosterenk al werd toegepast door de woningbouwcorporaties.

We maken werk van de invulling en aanleg van (extra) standplaatsen voor woonwagengewoners. Zowel de Ombudsman als de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme hebben met kritische rapporten geschreven over de behandeling van woonwagengewoners. De wachttijd voor een standplaats moet drastisch wordt teruggedrongen zodat ook voor hen zicht op een plek is.

Arbeidsmigratie is een verdienmodel van bedrijven met lage lonen en uitzendbureaus. Deze buitenlandse medewerkers worden voor hun huisvesting afhankelijk gemaakt van het bedrijf. En die huisvesting is vaak erbarmelijk. De gemeente maakt daarom afspraken

met (grote) bedrijven die naar Zwolle komen of hier al gevestigd zijn. Zodat de huisvesting voor de werknemers goed geregeld is en onafhankelijk van het bedrijf. En er geen druk komt op de reguliere huisvesting of de buurt.

Ditzelfde geldt voor de onderwijsinstellingen ten aanzien van de huisvesting van internationale studenten. Ook zij moeten zorgen voor goede huisvesting die niet ten koste gaat van de studentenhuisvesting in de stad voor het reguliere onderwijs.

Woningen moeten toegankelijk zijn. Iedereen heeft recht op een geschikte woning. Daarvoor komen eisen voor toegankelijkheid zodat ook mensen met een beperking in aanmerking komen voor een passend huis.

Niemand mag op straat komen te staan. Niet door beleid van de gemeente of woningbouwcorporaties. Maar ook bij tijdelijke of semi-permanente huisvesting en campuscontracten komt er een (her)huisvestingsplicht.

Te veel mensen die dak- of thuisloos zijn en niet in instellingen als De Herberg of Het Leger des Heils opgevangen (kunnen) worden, zijn onzichtbaar. We gaan deze groep actief benaderen en helpen weer een (t)huis te vinden.

Al eerder lanceerde de SP een plan om de gemeente zélf sociale huurwoningen te laten bouwen. Gemeentelijke woningbouw mag niet langer een taboe zijn, maar moet verder uitgewerkt worden als één van de oplossingen om tot meer en passende woningbouw te komen. Zeker daar waar het gaat om woningbouw voor en huisvesting van mensen met lage en middeninkomens, maar ook voor noodopvang en mensen uit verschillende doelgroepen, moet de gemeente actief de regie pakken en een sleutelrol vervullen.

2. **Zorg, volksgezondheid en welzijn**

Niemand kiest ervoor om ziek te zijn of met beperkingen door het leven te gaan. Het overkomt je op latere leeftijd of je bent er mee geboren. Toch wordt in de Nederlandse politiek dit wel bestraft met eigen risico's, maximale vergoedingen, eigen bijdragen en lange wachtlijsten.

Terwijl goede zorg voor mensen met een mindere gezondheid of ouderen juist een teken van beschaving is.

Door armoede, slechtere leefomstandigheden en hogere zorgkosten ontstaan er sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Arme mensen leven in Nederland 8 tot 12 jaar korter dan rijke mensen. Bovendien leven ze circa 14 jaar in minder goede gezondheid. Het maakt dus veel uit waar je wieg heeft gestaan. Heb je geld, dan kun je zelf veel zorg regelen. Maar heb je dat geld niet; ben je afhankelijk en dient er ook liefdevolle en menswaardige hulp beschikbaar te zijn.

De gemeente moet de voorwaarden scheppen voor goede gezondheid door te zorgen voor een gezonde leefomgeving, het bestrijden en voorkomen van armoede en laagdrempelige zorg in de buurt. Uitgevoerd door zorgprofessionals die we vertrouwen geven. Daardoor kunnen geldverslindende bureaucratie en eigen bijdragen verdwijnen.

Al jarenlang wordt in Zwolle de zogenaamde 'hervormingsagenda' uitgevoerd. Wat in werkelijkheid niets anders is dan een bezuinigingscampagne op de zorg van onze inwoners. Van begin af aan wees de SP op het feit dat dit niet goed kon gaan. En ons gelijk zien we nog elke dag terug. Het is een fabel dat je zorg verbetert door forse bezuinigingen door te voeren. Daarvoor moet je de marktwerking, topinkomens, private equity (investeerders die alleen een zo hoog mogelijk rendement willen behalen) en de zorgcowboys aanpakken. Zij maken de zorg kapot en onnodig duur. Zo maakte Co-Med de huisartsenpraktijk aan de Rembrandtlaan in Dieze volledig kapot en bleven de buurtbewoners verstoken van goede zorg.

Door marktwerking tegen te gaan maken we de zorg niet alleen beter maar ook goedkoper. Preventieve zorg en gezondheid zijn de sleutelwoorden. En vertrouwen in professionals hoort daarbij. Dit zijn geen kosten, maar is een investering. In onze inwoners, buurten en samenleving als geheel. Daarmee kunnen we ook de mensen die wel aangewezen zijn op zwaardere zorg dat garanderen.

Zwolle mag trots zijn op het vele vrijwilligerswerk dat wordt gedaan in onze stad. Maar de bezuinigingsoperatie van de diverse colleges van B&W schuift zorgtaken af op toch al overbelaste mantelzorgers en inwonende kinderen.

Mede door een tekort aan beschikbare sociale huurwoningen, ontstaan er wachtlijsten bij beschermd wonen en andere hulpinstellingen. Ook daarom pakken we dat aspect aan (zie onze voorstellen in hoofdstuk 1 bij wonen).

En de SP wil de mogelijkheid voor een collectieve zorgverzekering voor minimahuishoudens weer invoeren.

Onze voorstellen:

We richten een gemeentelijke thuiszorgorganisatie op, zonder marktwerking en zonder eigen bijdrage. Daarbij komen de werknemers in vaste dienst, zodat cliënten een vertrouwde hulp hebben. Niet drie auto's tegelijkertijd van verschillende commerciële thuiszorgorganisaties in één straat. De gemeentelijke organisatie stelt de zorg in de stad centraal, niet meer de winst van de zorgbedrijven.

We gaan stoppen met het dure aanbestedingscircus. Maar zolang er nog wel aanbesteed wordt of moet worden, kiezen we langjarige contracten en voor aanbieder met bewezen kwaliteit. We kappen het ondoorzichtig woud van de vele, vele zorgaanbieders.

Hulpverlening, welzijn en zorg organiseren we lokaal en kleinschalig. Met het oog op kwaliteit en continuïteit. Zowel voor degenen die hulp krijgen, als de medewerkers die de hulp verstrekken. Die hulpverlening op het terrein van zorg en welzijn (zoals bijvoorbeeld participatiemaatje) laten we niet ten prooi vallen aan gewiekste landelijke organisaties die vooral goed zijn in het winnen van aanbestedingen.

De gemeentelijke collectieve zorgverzekering komt weer terug. Zodat iedereen met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum zich daarbij aan kan sluiten als men dat wil. Een polis die ook het eigen risico en de eigen bijdragen verzekert.

Het doelgroepenvervoer wordt verbeterd. Nu dreigt het zelfs te worden afgebroken. Zelfredzaamheid wordt misbruikt om mensen vervoersmogelijkheden te ontzeggen. Dat laten we niet gebeuren. Ook hier stoppen we met de periodieke aanbesteding van het WMO- en doelgroepenvervoer. We sluiten langdurige contracten met vervoerders, met goede arbeidsvoorwaarden voor de chauffeurs. Zekerheid en kwaliteit in het begeleiden van de mensen die worden vervoerd, moet op één staan. En ook hier werken we daarom toe naar een gemeentelijk bedrijf.

Er komen kleinschalige zorgbuurthuizen in alle Zwolse wijken. Hier kunnen ouderen die zorg nodig hebben samen met hun partner in hun eigen vertrouwde buurt oud worden. Ook als de één zorg nodig heeft en de ander niet. De afschaffing van verzorgingstehuizen is een ramp gebleken. Zeker omdat de ouderen die daardoor langer thuis moesten wonen, keer op keer geconfronteerd werden met minder thuiszorg. De menselijke maat en menselijke waardigheid moeten terug.

Mensen met een WLZ indicatie worden in het begin of overgangstraject niet zelden de dupe van bureaucratie en de bizarre uitkomsten van ons zorgsysteem. Waardoor zijn van

het kastje naar de muur worden gestuurd en tussen wal en schip vallen van WLZ en WMO. Hier gaat de gemeente actief hulpverleners, zodat deze mensen niet in de kou komen te staan bij hulp die voor hen noodzakelijk is.

We dringen wachtlijsten terug, bovenal bij de (jeugd) GGZ want deze blijven onverantwoord hoog. Met alle gevolgen van dien. Door hier extra op te investeren in beschikbaarheid en kwaliteit zal elders andersoortige zorg voorkomen worden. Onder meer door het organiseren van inloopsprekuren met psychologen of ervaringsdeskundigen. En het extra financieren van praktijkondersteuners GGZ in de huisartsenpraktijken. Ook door de kijken of de gemeente kan helpen bij wachtlijstbemiddeling. En we zetten in op samenwerking tussen scholen en het sociaal wijkteam, bijvoorbeeld door mentale gezondheidsprogramma's op scholen te stimuleren.

We zetten in op vermindering van de administratieve druk in de zorg.

De aandacht voor onze jongeren van jeugdwerkers en buurtwerkers is van essentieel belang. Uit preventief oogpunt voor het welzijn van de jongeren zelf. En dus ook voor de samenleving als geheel.

Iedere Zwollenaar moet toegang hebben tot de tandarts. Naar het voorbeeld van de gemeente Groningen kunnen inwoners met een laag inkomen (in Zwolle tot 130 % van het sociaal minimum) in aanmerking komen voor tandartszorg via de bijzondere bijstand.

Door het actief, laagdrempelig bijdragen en stimuleren van sport, bewegen en gezonde voeding voorkomen we andere zorgkosten. Daarbij richten we ons in de eerste plaats op die buurten en scholen met lagere inkomens. Dit bouwen we, met behulp van Sport Service Zwolle en de GGD gestaag uit.

We gaan in Zwolle de 'Snijders norm' hanteren. Dat houdt in, dat de gemeente geen zaken doet met zorgaanbieders die zich niet houden aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Dus geen zaken meer doen met zorgaanbieders waarvan de bestuurders of ondernemers meer salaris ontvangen dan onze burgemeester.

3. Armoedebestrijding, solidariteit en sociale werkvoorziening

Zwolle is een welvarende stad, in een welvarend land. Dan is het ronduit schandalig dat nog velen in armoede moeten leven. Zo'n 1.700 kinderen groeien in Zwolle op in armoede. Terwijl er zo'n 1.300 miljonairs in Zwolle zijn en dat aantal stijgt nog steeds. Circa 1 op de 10 Zwollenaren leeft in armoede. Maar ook zij hebben recht op een menswaardig bestaan.

Dit is geen natuurverschijnsel, maar één van de gevolgen van het keiharde kapitalisme dat vanuit Den Haag over ons land wordt uitgestort.

Juist omdat Zwolle een sociale stad is, met veel vrijwilligers, zijn hier veel hartverwarmende initiatieven om stadsgenoten die het minder hebben te helpen. Deze mensen en organisaties moeten wat de SP betreft kunnen blijven rekenen op actieve en financiële steun vanuit de gemeente.

Hulp is goed, maar geen langdurige oplossing. De oplossing kan alleen gevonden worden door georganiseerde solidariteit en een stop op het kapitalistisch denken. Door mensen te helpen, schulden en hoge zorgkosten aan te pakken en woonlasten te verlagen.

Maar ook door hand in hand met de vakbonden te strijden voor eerlijke beloning en het rechtvaardig belasten van vermogens.

Anders dan de meeste partijen in Den Haag heeft de SP niet voor de absurde extra miljarden uitgaven in de oorlogsindustrie gestemd. De zogenaamde Trump norm van 5%. Want dit geld is niet beschikbaar. Maar zal worden weggehaald, uit onderwijs, sociaal beleid en zorg. Dit Haagse beleid werkt daarmee regelrecht door naar de gemeenten. Dat is geen solidariteit, maar slecht beleid. Het is uiterst onzeker of het Noodfonds in 2026 wordt gehandhaafd. Afschaffing daarvan is voor vele huishoudens een aanslag op het huishoudboekje.

Armoede en geldzorgen leveren mensen stress en veel andere problematiek op. De SP wil mensen en gezinnen de inkomenszekerheid en rust bieden om hun leven verder op te bouwen. En actieve hulp vanuit de gemeente. Dat is niet alleen voor hen persoonlijk goed, maar komt onze stad als geheel ook ten goede. Want armoede is bovenal verschrikkelijk duur. Voor mensen zelf, want groot inkopen in de aanbidding is geen optie. Maar ook voor de maatschappij. Talloze onderzoeken laten zien dat elke euro die wij investeren in mensen zich meerdere keren terugverdient door mindere uitgaven in bijvoorbeeld de zorg.

Onze voorstellen:

Altijd staat de menselijke waardigheid centraal. De gemeente behandelt inwoners die een beroep doen op hulp, uitkering of regelingen met respect en vertrouwen.

Wij bezuinigen niet op armoedebeleid of (schuld)hulpverlening. Ook al komt er zwaar weer uit Den Haag. We blijven achter onze inwoners staan die dit nodig hebben. Aan de bereikbaarheid en reikwijdte van de armoederegelingen in Zwolle zal niet worden getornd.

De gemeente wijst actief op de mogelijkheden van (schuld)hulp, uitkeringen en regelingen, zowel landelijke, regionale als lokale. En voert daarbij geen ontmoedigingsbeleid.

Alle gemeentelijke armoede- en inkomensregelingen worden jaarlijks geïndexeerd.

Armoederegelingen en (schuld)hulpverzoeken moeten laagdrempelig en makkelijk aan te vragen zijn. Er komt een centraal aanspreekpunt voor alle regelingen.

De gemeente Zwolle gaat, onder andere bij de uitvoering van de participatiewet, uit van vertrouwen en niet van wantrouwen. En zoekt bij de hulpverlening en uitvoering van de wet nadrukkelijk de randen en mogelijkheden op ten gunste van de inwoners. En zoekt verder naar mogelijkheden voor toepassen van regelvrije bijstand.

Bij de verlening van bijzondere bijstand wordt ruimhartig en hulpvaardig gehandeld. Wanneer andere voorzieningen hebben geoordeeld dat vanuit die voorziening geen vergoeding mogelijk is, mag dat voor de verlening van de bijzondere bijstand geen automatische blokkade zijn. De gemeente helpt de aanvrager door te kijken wat wel mogelijk is, omdat de participatiewet het verlenen van maatwerk oplegt aan de gemeente. En daar waar het noodzakelijk was voor de aanvrager om snel te handelen, maken we het mogelijk de bijzondere bijstand achteraf toe te kennen. Zoals ook het Nibud bepleit.

Dankzij jarenlange inzet van de SP zijn veel armoederegelingen opgetrokken naar een grens van 130% van het sociaal minimum. Daardoor bieden we steeds meer mensen zekerheid. Wij trekken die lijn verder door naar alle regelingen.

De individuele inkomenstoelag voor eenoudergezinnen gaat omhoog. Daarmee wordt ook direct een groot deel van de kinderen die opgroeien in armoede geholpen.

De SP heeft de ouders van het toeslagenschandaal altijd actief bijgestaan. Ook de gemeente Zwolle moet deze gedupeerde mensen uitnodigend en ruimhartig benaderen en behandelen, zodat zij de kans krijgen hun leven weer op de rit te krijgen.

De participatieregeling wordt uitgebreid en beschikbaar voor 65plussers.

Tiem wordt verder uitgebouwd tot een volwaardig sociaal ontwikkelbedrijf. En zal in handen blijven van de gemeente en niet geheel of gedeeltelijk over worden geleverd aan de markt. Tiem is en blijft het centrale aanspreekpunt voor iedereen die zoekt naar werk, zijn arbeidsmogelijkheden wil ontwikkelen, een garantiebaan nodig heeft, afhankelijk is van beschut werk of nog valt onder de wet sociale werkvoorziening.

Bij de plannen om mensen aan werk te helpen, wordt ook de basisbaan ingevoerd. Goede begeleiding, scholing en het toewerken naar duurzame (vaste) banen is het uitgangspunt bij de hulpverlening. Bedrijven of instellingen die keer op keer geen vast werk bieden, worden daarop aangesproken zodat dit misbruik van de inzet van mensen wordt gestopt.

Werk wordt beloond met loon. Verdringing, misbruik van werkervaringsplekken, participatiebanen enzovoorts wordt actief bestreden.

We investeren extra in schuldhulpverlening en stoppen met de marktwerking. Voor commerciële bewindvoerders zijn mensen met schulden een verdienmodel. Daarom gaat de gemeente werken met eigen bewindvoerders. Ook op andere vlakken wordt de schuldenindustrie actief aan banden gelegd.

Wij erkennen de problemen van werkende armen en jongeren. Mede veroorzaakt door doorgeschoten flexwerk, onzekerheid en lage beloning en waarding. Als gemeente geven wij het goede voorbeeld door mensen in vaste dienst te nemen.

De gemeente gaat een minimumloon hanteren van minimaal € 18,00. En maakt niet vrijblijvend afspraken met bedrijven en organisaties waarmee wordt samengewerkt, om dit ook te doen.

De gemeente gaat zich, net als al gebeurt met ondernemers, actief in verbinding stellen met de vakbonden. Om ook langs die weg misstanden actief op te sporen en verbeteringen aan te brengen voor de werkende klasse.

De gemeente verleent geen medewerking aan (de vestiging) van bedrijven die de rechten van werknemers niet in acht nemen. En zal reeds bestaande bedrijven actief controleren en aanspreken en zoekt daarin actief samenwerking met de inspectie SZW.

De gemeente zal bij uitbestedingen en aanbestedingen als publiek werkgever of opdrachtverstrekker niet alleen naar de prijs kijken, maar ook naar de kwaliteit. Ook ten aanzien van de veiligheid en het welzijn van de werknemers. En daarbij zowel het korte als lange termijn belang van de werknemers vooropstellen en naleving van de CAO borgen.

We maken zoveel mogelijk gebruik van eigen gemeentelijk personeel dat feeling heeft met Zwolle en de inwoners. Dus geen extern ingehuurde consultants die voor veel geld hun kunstje komen doen. Zonder te weten wat er echt nodig is voor onze inwoners. Daarom gemeente breed zo min mogelijk externe inhuur. Met een absoluut maximum van 10%. Ook dat is solidariteit. Eén zijn met je inwoners en stad. Betekent ook dat je vooral mét je eigen inwoners praat en niet óver hen praat.

Het bedelverbod is stigmatiserend en criminaliseert armoede. Daarom wordt dit afgeschaft.

4. Schone stad en klimaatrechtvaardigheid

De afgelopen coalitieperiode is onze stad een stuk vuiler geworden. Rechtstreeks gevolg van een rampzalig afvalbeleid. Het zogenaamde Diftar systeem werd ingevoerd. Een afkorting voor ‘gedifferentieerde tarifiering’. Waarmee per leging betaald moest gaan worden. Meer en meer vuil kwam niet in de containers, maar ernaast.

Met dit beleid trekt Zwolle geen toeristen aan, maar ratten. Kraaien helpen een handje mee. En de wind jaagt vervolgens het afval door de straten. Afvaldumpingen zijn aan de orde van de dag. Dit vervuult en ontsiert onze stad en is bovendien een bedreiging voor de volksgezondheid. Dit beleid kost veel inwoners bovendien meer geld, in plaats minder. Een kostbaar en nutteloos handhavingstraject werd ingezet in een poging de afvaldumpingen tegen te gaan.

Zonde van onze stad, zonde van ons geld. In plaats van de verpakkingindustrie, grote vervuilers en grote bedrijven aan te pakken, wordt het probleem verplaatst naar de goedwillende individuele inwoners. Overal in de stad ben je vrijwilligers gaan zien, die met hesjes, grijpers en vuilniszakken nu zelf hun buurt schoonhouden. De SP gaat voor een collectief, solidair en eenvoudig systeem. Zo maken we onze stad weer schoon, leefbaar en mooi.

En wellicht meer dan ooit speelt de klimaatcrisis. Opwarming, extreme regenbuien of droogte. We zijn onderdeel van een groter geheel en ervaren het inmiddels zelf. En dát oplossen kan niet gebeuren door een individuele inwoner. Inwoners of kleine ondernemers pesten, draagt niet bij aan een oplossing, laat staan draagvlak. Pak dus de grote vervuilers aan. Klimaatbeleid moet veranderen naar klimaatrechtvaardigheid. De gewone inwoner moet er baat bij hebben, geen last.

Afgelopen jaren hebben vele inwoners hun goede wil laten zien en geïnvesteerd in bijvoorbeeld zonnepanelen, of andere energiebesparende maatregelen. Vooral huurders dreigen, met het afschaffen van de salderingsregeling, via een omweg de rekening gepresenteerd te krijgen. In plaats van dat zij beloond worden. Weer zijn het de grote bedrijven die grof verdienen aan het produceren van zonnepanelen, terwijl de inwoner vervolgens de wrange vruchten plukt.

Andere mensen hebben simpelweg het geld niet om te verduurzamen. Dat geldt voor mensen in een sociale huurwoning, maar ook voor mensen met een ouder of bescheiden koophuis. Het blijkt nog steeds lastig te bepalen wát een goede keuze is, waar te beginnen, welke subsidie mogelijk is of welk onafhankelijk advies te krijgen is.

Daarom wil de SP inzetten op lokale en vooral collectieve oplossingen. Zowel qua voorlichting als praktische uitvoering. Zo maken we grote stappen naar het zelf voorzien in onze energiebehoefte. Zonder dat een individuele inwoner hoge kosten of risico loopt.

Voorlopig wordt het aardwarmtenet voor Aa-landen en Holtenbroek in de ijskast gezet. Het leek (nog) niet haalbaar. Eerder liet de biomassacentrale Breecamp Oost in Stadshagen ons zien, wat er gebeurt als we duurzaamheid over laten aan de markt. De rekening schiet door het dak en duurzaam is het allerminst.

Het blijven zoeken naar collectieve en werkelijk duurzame oplossingen is de weg. En daarbij wil de SP een gemeentelijk energiebedrijf dat bijvoorbeeld warmtenetten in beheer heeft. Of collectief zonnepanelen mogelijk maakt. En een gemeente die zoveel mogelijk tevens eigenaar is van die bronnen. Daar waar geïnvesteerd wordt met publiek geld in onze gezamenlijke toekomst, moeten ook de latere gunsten aan ons als gezamenlijke inwoners ten goede komen. Te vaak wordt nu met publiek geld risico gelopen, en gaan private ondernemingen er vervolgens met de winst vandoor. Wanneer wij de zeggenschap houden, kunnen we de prijzen redelijk houden en de gunstige effecten ten goede laten komen aan inwoners. We hebben in Zwolle al meerdere goede bewonerscollectieven die hierin een rol kunnen blijven spelen en krijgen.

Onze voorstellen:

Het vervuilende en dure Diftar systeem wordt stopgezet. Omdat afval een collectief probleem is. De lasten daarvan verdelen we eerlijk. Zo maken we onze stad weer schoon en aantrekkelijk.

We maken het voor alle inwoners zo makkelijk mogelijk hun afval goed te scheiden. Dat is de basis: het faciliteren van de goede wil die er bij bewoners is. Ook het ophalen van grof huisvuil en de tuinzak worden uitgebreid. Een goede en servicegerichte dienstverlening op dat vlak van de Rova zal een positief beeld geven van onze wijken en het centrum.

We maken Zwolle weer schoon. De stadsreiniging wordt uitgebreid om vervuilde straten en wijken weer schoon te maken en op een goed niveau te brengen. Daarbij richten we ons op de punten en wijken met de grootste overlast en problemen.

De vijvers en watergangen in de Zwolse wijken zijn, mede door het nieuwe afvalbeleid, ook een prooi van afvaldumping en zwerfvuil geworden. Dit is smerig, geeft een verloederd aanzicht en is slecht voor de volksgezondheid. Daarom krijgt ook dit extra aandacht bij de stadsreiniging.

Het isoleren van (huur)woningen krijgt prioriteit. Want wat je niet verbruikt, hoef je niet te besparen, niet te betalen en niet te investeren. Het is de meest duurzame en effectieve wijze van energie besparen.

We blijven woningbouwcorporaties ondersteunen en stimuleren in te zetten op verduurzaming ten behoeve van de huurders. En via een vergunningstelsel verplichten we particuliere verhuurders panden te verduurzamen.

Er komt een gemeentelijk energiebedrijf, dat nieuwe, schone energieopwekking helpt te ontwikkelen. Zo pakken en houden wij de democratische controle op onze toekomstige nutsvoorzieningen. De beste garantie op een eerlijke verdeling van lasten en lusten. Klimaatrechtvaardigheid dus. Daar kan het onderzoek naar de verdere haalbaarheid van waterstof een onderdeel van zijn. (De Smart Energy Hub op de Hessenpoort is een initiatief van gezamenlijke bedrijven op dit terrein.)

Er komt een publiek warmtebedrijf onder democratische controle. De betaalbaarheid staat hierbij centraal. Wanneer huishoudens verplicht van het gas afgaan en aangesloten worden op dit bedrijf, garandeert de gemeente dat inwoners er financieel niet op achteruitgaan.

Waar dat kan moeten daken worden voorzien van zonnepanelen. Via wijkbedrijven of het nieuwe gemeentelijke energiebedrijf maken we plannen om dit de komende jaren planmatig aan te pakken. Waarbij de baten aan ons als gezamenlijke inwoners ten goede komen.

Verplichte zonnepanelen op huurwoningen moeten altijd lonen voor de huurder. Als door het verdwijnen van de salderingsregeling of hoge heffingen van energiebedrijven zonnepanelen geld gaan kosten in plaats van opleveren, halen corporaties deze weg of worden ze ontkoppeld. Of beter, de panelen blijven liggen zonder nadeel (of voordeel) voor de huurder. Hierdoor houden we groene stroom beschikbaar.

Er wordt werk gemaakt van het plaatsen van buurtbaterijen. Dit helpt tegen netcongestie (*) en hierdoor kunnen ook buurtbewoners zonder zonnepanelen meeprofiteren van goedkope groene stroom.

() Netcongestie betekent dat het stroomnet op sommige momenten en plaatsen te druk wordt. Er wordt dan te veel stroom tegelijk gevraagd, of vanaf zonnepanelen het net op gestuurd. Het net kan deze grote hoeveelheid stroom niet altijd aan.*

Bouwen buiten de dijken doen we niet. Met veel inzet van de inwoners van Holtenbroek, en hulp van de SP, werd het onzalige bouwplan rond de Zwartewaterzone tegengehouden. Juist de klimaatverandering maakt deze bouwplek tot een onverantwoorde keuze.

Zwolle zelf heeft weinig ruimte voor het plaatsen van windmolens, omdat het een sterk bebouwde gemeente is. Het bedrijventerrein Hessenpoort kan wel in beeld komen voor extra windmolens omdat daar nog ruimte is en de overlast gering.

We stimuleren het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. Dat voorkomt veel autoverkeer. Verdere uitbreiding van de zogenaamde fietssnelwegen rondom en in onze stad stimuleren we.

Geen opening van vliegveld Lelystad. De nieuwe defensieplannen lijken vliegveld Lelystad opnieuw op de kaart te zetten. We zijn tegen opening van vliegveld Lelystad voor commerciële vluchten en militaire vluchten.

5. Ontspanning, ontwikkeling en Sport

Ontspanning, ontwikkeling, sport en cultuur vormen een belangrijk onderdeel van wie we als mens kunnen zijn. Het maakt een beter en gelukkiger versie van onszelf. Het verbindt en verbreedert. Brengt mensen uit alle lagen bij elkaar. Brengt ons in aanraking met onze buurt en de natuur. Geeft ons leven zin, kleur en levert een toegevoegde waarde aan onze samenleving. Het maakt ons rijker zonder geld.

Voor de SP is daarom belangrijk dat álle inwoners kunnen sporten, zich kunnen ontwikkelen en toegang hebben tot cultuur. Niet alleen om te bekijken, maar om het zelf te kunnen beleven en doen. Individueel, als groep of in verenigingsverband. Een gebrek aan geld, geestelijke of fysieke mogelijkheden mag dan nooit een belemmering zijn. Want iedereen is van waarde. Gelijkwaardigheid en menselijke waardigheid zijn kernbegrippen van de SP. De mogelijkheid bieden en krijgen om je te ontplooien op diverse vlakken draagt daar zeker aan bij. Een breed, bereikbaar en kwalitatief goed aanbod is belangrijk.

Zwolle is rijk aan cultuur en sport. Natuurlijk is daar de Fundatie, en is er de boekhandel in De Broerenkerk, hebben we Hedon, het Vrouwenhuis, De Spiegel, Odeon, een prachtige Stadkamer, de Theodorakapel en het Academiehuis Grote Kerk. We hebben PEC, Landstede Hammers en de Halve Marathon. Maar dit soort grote organisaties worden gedragen door mensen. Mensen die ooit ergens begonnen zijn, als amateur, hobbyist of vrijwilliger. Die zich door een mix van talent, inzet en kansen hebben kunnen ontwikkelen. Ter Borch was immers ook niet in één klap een topschilder. Voor bekende muzikanten als Rico, Sticks, Herman Brood, Typhoon, Tangarine, Bertolf en Jawdat Shaabo geldt hetzelfde. Ooit zijn ze begonnen. Daarom moeten we onze amateurkunstverenigingen en sportverenigingen koesteren. Als plek waar we het in de eerste plaats samen tof hebben, maar ook als broedplaats voor wat nog worden zal. Dat vergt betrokkenheid en inzet van de gemeente. Op financieel vlak en ondersteuning.

De cultuur- en sportsector kreeg harde klappen door de Covid periode. En dat heeft nog steeds zijn nawerking. Daar moeten we de ogen niet voor sluiten. Maar ook Anno beleeft een moeilijke start en brengt (nog) niet wat we daarvan mogen verwachten voor een stad als Zwolle. Terwijl Anno van veel waarde is en nog meer kan zijn voor Zwolle.

Voor dit moment lijken de atelierruimtes voor kunstenaars vrij aardig beschikbaar, maar blijft een punt van voortdurende zorg, aandacht en betrokkenheid.

Het kunnen deelnemen aan sport is wellicht belangrijker dan ooit. Het is gezond, maar ook een uitlaatklep in een tijd dat de (mentale) gezondheid van jongeren en ouderen steeds meer onder druk staat. Het investeren in amateursport en het bieden van mogelijkheden betaalt zich op zorg en welzijnsvlak dubbel en dwars uit.

De gemeente moet dan ook zoveel mogelijk ondersteuning bieden.

Onze voorstellen:

Basis uitgangspunt is dat sport, cultuur en ontwikkeling voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Letterlijk en figuurlijk. Ongeacht iemands inkomen of iemands beperking.

De gemeente ondersteunt culturele instellingen en zeker ook de cultuurmakers zo veel mogelijk. En ziet toe op een eerlijke beloning van mensen in de culturele sector en sportwereld.

We blijven investeren in de Stadkamer. Het sluiten van bibliotheekvestigingen is niet aan de orde. We gaan de mogelijkheid juist onderzoeken om meer vestigingen te openen. In het bijzonder in Holtenbroek.

De Stadkamer is een onmisbare schakel in de strijd tegen laaggeletterdheid in het algemeen en de hulp bij taalonderwijs voor nieuwe Zwollenaren. Daarom moet deze makkelijk bereikbaar en uitnodigend zijn. Bibliotheken zijn niet alleen een bron van kennis, maar ook een ontmoetingsplek voor inwoners. Bibliotheken spelen daarmee een cruciale rol in de sociale samenhang in een wijk en het tegengaan van eenzaamheid. Iedereen kan er terecht.

We investeren in levendige festivals. Met name die waar jongeren behoefte aan hebben. Dit is een verrijking voor de stad en het culturele aanbod. We leven in een stad. En niet elk geluid is direct als overlast aan te merken. Enkele omwonenden mogen niet het culturele leven in de binnenstad, het Wezenlandpark of de Wijthmenerplas lam leggen. Ook evenementen als Muziek in de Tent op het Assendorperplein laten zien hoeveel mensen plezier beleven aan een levendig Zwolle.

Zwolle draagt terecht bij aan het Bevrijdingsfestival Overijssel. Een festival dat juist vanwege de geschiedenis voor iedereen gratis toegankelijk moet blijven. De SP heeft daar actie voor gevoerd. De subsidieverlening door de gemeente Zwolle moet dit als harde eis hanteren.

We stimuleren gemeenschappelijk groen en zorgen voor meer volkstuinen. Instellingen zoals de Milieuraad Zwolle, en de Nooterhof zijn aanjagers van ons groen en de beleving daarvan vlakbij huis.

Instellingen die subsidie van de gemeente krijgen, mogen hun directeur niet meer betalen dan de burgemeester (de Snijders-norm).

De behoefte aan betaalbare atelierruimte wordt actief gemonitord en tijdig bijgesteld en gefaciliteerd.

Sportservice Zwolle vormt een onmisbare schakel in de ondersteuning als het aankomt op sportbeleving voor onze inwoners, en met name de jongeren en zij die een duwtje in de rug kunnen gebruiken om van start te gaan. Het voorkomt dat mensen buitengesloten

raken en brengt op preventief vlak veel goeds in de zorg en welzijn van de Zwollenaren. Sportservice Zwolle kan met haar expertise ook (blijven) bijdragen aan sportvoorzieningen in het reguliere straatbeeld en onze parken. Denk aan skatevoorzieningen, een wielervedbaan en beweegparken.

Betaalbare en voldoende sportaccommodaties zijn een must voor sporters en het voortbestaan van verenigingen. We zien erop toe dat de huren van deze terreinen en hallen geen belemmering zijn voor het kunnen meedoen, maar juist bijdragen aan een zo groot mogelijk bereik voor alle Zwollenaren. Het verlagen van de huren zal daarin een motiverende rol spelen, waardoor een laagdrempelige toegang tot sport aanwezig is.

De gehandicapten sport wordt meer gefaciliteerd en gestimuleerd. Hiervoor zijn al diverse goede initiatieven. Maar de mogelijkheden tot begeleiding schieten vaak tekort of staan onder druk. Accommodaties en sportterreinen zelf moeten toegankelijk zijn, maar ook het vervoer van de mensen van huis of instelling naar de sportlocatie is minstens net zo belangrijk.

We voeren het standaard schoolzwemmen in voor alle kinderen. Het huidige zwemvangnet blijft bestaan. Maar zwemles op school, zorgt dat alle kinderen leren zwemmen. Niet alleen leuk of gezond. Maar in een waterrijke stad als Zwolle van levensbelang.

6. Zwolle van ons allemaal

Samen maken we de stad. Een slogan die ons college maar al te graag uitdraagt. En ja, onze inwoners maken de stad tot wat die is. Maar te vaak lijken bestuurders en projectontwikkelaars te bepalen wat hier gebeurt, in plaats van de Zwollenaren. De bewoners werden genegeerd bij hun bezwaren rondom het nieuwe afvalbeleid. Bewoners van Holtenbroek moesten, met hulp van de SP, zwaar knokken voor hun inspraakrechten bij het plan om buitendijks te gaan bouwen in de Zwartewaterzone. En onlangs nog bleek een projectontwikkelaar een wethouder in de tang te hebben bij de parkeerplaatsproblematiek van het provinciehuis. Waarbij de Nooterhof het uiteindelijke slachtoffer wordt van de eisen van een projectontwikkelaar. Dit is inspraak van geld en macht, geen inspraak van de inwoner.

Inspraak moet daadwerkelijk inspraak zijn. Waarbij we mét de mensen praten en niet óver de inwoners. Het moet niet overgelaten worden aan projectontwikkelaars, die bewonersparticipatie als obstakel zien en slechts als een hokje om een vinkje achter te zetten. De gemeente moet dat niet over willen laten aan een commerciële machtige partij, die ondersteunt wordt door juristen, lobbyisten en handige marketingpraatjesmakers. Het is oneerlijk, niet solidair en ondermijnt het vertrouwen in de lokale politiek. De belangen van de inwoners staan voorop, niet de belangen van commerciële marktpartijen. Het moet juist de gemeente zijn die het algemeen belang waarborgt. Niet het korte termijn denken en winstbejag van een enkeling. De gemeente moet participatie actief oppakken, faciliteren en daar uiteindelijk ook verantwoordelijk voor zijn. Meepraten moet vertaald worden naar daadwerkelijk meebeslissen.

Soms wordt de gemeente, door wereldproblemen, oorlogen, landelijke regelgeving en omstandigheden, genoodzaakt tot handelen. Denk aan de huisvesting van asielzoekers, statushouders en mensen uit Oekraïne. Zwolle heeft meerdere malen laten zien hiervoor open te staan. Veel vrijwilligers meldden zich aan voor hulp. Maar slecht opvangbeleid, onwil en rechts beleid in Den Haag werkt door naar de gemeenten. De niet functionerende marktwerking in de woningbouw maakt het probleem tot wat die nu is.

We zijn solidair met mensen die moeten vluchten voor oorlog, geweld en onderdrukking. Die solidariteit moet wel goed georganiseerd worden. Dat betekent dat ook rijke gemeenten vluchtelingen moeten huisvesten. We gaan niet alles oplossen in Zwolle. Bij opvang wordt goed gekeken naar de sociaaleconomische draagkracht van de wijk en al aanwezige maatschappelijke instellingen. We kiezen daarbij voor kleinschaligheid en zoveel mogelijk spreiding over de stad.

Wij zijn niet elkaars bedreiging, maar elkaars burens. Wij moeten elkaar niet onderling laten verdelen in haat of angst. We moeten de wélvaart in dit land eerlijk verdelen. We moeten gezamenlijk strijden tegen het kapitalisme dat onrecht oplevert voor gewone inwoners. Een systeem die enkele superrijken, grote bedrijven en grote vermogensbezitters bevoordeelt boven de gewone mensen. Dat geen huizen bouwt voor gewone mensen, maar alleen waar winst aan te behalen valt. Tweedeling schaadt onze

samenleving. En het verkleinen van die tweedeling moet een kerntaak van de gemeente worden. Dat is onze gezamenlijke strijd van bestaande en nieuwe Zwollenaren. We slaan de handen ineen tegen een kapitalistisch systeem.

Zwolle zal de komende jaren groeien. Dat is onvermijdelijk. Bovendien is er al een enorm tekort is aan betaalbare woningen. Groei is geen doel. Maar groei is anderzijds ook geen probleem. Als we daarbij maar in het oog houden dat onze stad en de solidaire instelling van de bewoners bewaard blijft en blijven investeren in het sociale weefsel van Zwolle. Inwoners moeten meer te zeggen krijgen, zowel over hun eigen buurt als de grotere ontwikkelingen in onze stad. Waarbij niemand wordt buitengesloten.

Onze voorstellen:

Discriminatie, racisme en sociaaleconomische uitsluiting worden krachtig bestreden. Daar is geen plaats voor in Zwolle.

Buurtbewoners krijgen meer zeggenschap en inspraak over de inrichting van hun buurt en de voorzieningen in hun buurt. Zij weten immers het beste waar wel of geen behoefte aan is.

Burgerinitiatieven worden serieus opgepakt. Vaak zijn buurtbewoners bereid hun eigen ideeën met hun eigen handen uit te voeren. Dat werkt verbinding in de buurt in de hand, verhoogt de betrokkenheid en bespaart ook nog eens kosten. Bijvoorbeeld de pumtrackbaan in Zwolle Zuid.

De veiligheid van vrouwen wordt één van de speerpunten van de Zwolse samenleving. Onveilige plaatsen in kaart brengen en juist samen met vrouwen bepalen wat nodig is zodat zij veilig zijn in Zwolle. Op openbare plaatsen en in alle voor publiek toegankelijke gelegenheden.

We stoppen direct met de geldverslindende campagne 'Zwolle Hartstad'. Het is bedacht door marketingmanagers, het wordt niet begrepen door de inwoners en slaat dus niet aan bij de Blauwvingers die we al jaren zijn. Het is nutteloos.

Het geld steken we direct in onze stad en laten we niet verdwijnen in de zakken van handige marketingbureaus.

We maken het makkelijker een referendum te organiseren voor onze inwoners. Dit bevordert de zeggenschap van inwoners en heeft een positieve invloed op de besluitvorming door ons college van B&W. Omdat zij altijd gecorrigeerd kunnen worden wanneer zij ondoordachte of niet uitlegbare besluiten nemen.

De gemeente wordt verantwoordelijk voor participatie en inspraak. En laat dat dus niet over aan projectontwikkelaars of andere commerciële partijen. De gemeente zorgt dat iedereen wordt gehoord. Legt goed uit wat er met de inbreng wordt gedaan en weegt op een goede manier alle belangen.

Wijkcentra zijn onmisbare ontmoetingsplaatsen in de wijken. We investeren in de wijkcentra. Niet alleen in de stenen, maar ook in de mogelijkheden die de wijkcentra voor de inwoners kunnen bieden. Daar hoort onlosmakelijk bij dat de zaalhuren betaalbaar blijven. En dat de openingstijden aansluiten bij de wensen van de bewoners.

We investeren in jongerenwerkers en opbouwwerkers. Zij versterken de sociale verbanden en gemeenschapszin in onze wijken. Daarmee voorkomen we andersoortige kosten in bijvoorbeeld zorg of politie inzet.

Voor samenleven is de Nederlandse taal belangrijk. De gemeente biedt betaalbaar en het liefst gratis taalonderwijs aan. Voor anderstaligen en laaggeletterden. Arbeidsmigranten

die in Zwolle werken, kunnen gebruik maken van mogelijkheden voor inburgering en taal ook als ze zich niet permanent vestigen in Nederland.

Er komen meer toegankelijke publieke toiletten, in het bijzonder in de binnenstad en bij wijkwinkelcentra.

Er komt een toegankelijkheidsburgemeester.

Wij willen een vaste medewerker in de gemeente die zich primair bezighoudt met het verbeteren van de toegankelijkheid. Op dit moment heeft het geen prioriteit voor de gemeente en heeft de persoon met deze portefeuille nauwelijks tijd om dit op te pakken. Iedereen moet mee kunnen doen in Zwolle.

Ook gaan we vol inzetten op adviezen van ervaringsdeskundigen. Deze mensen weten het beste hoe we Zwolle toegankelijk maken. Er zijn verschillende organisaties actief die zich hiermee bezighouden. De adviezen van deze organisaties moeten leidend zijn voor de gemeente.

Bij opvang van vluchtelingen wordt goed gekeken naar de sociaaleconomische draagkracht van de wijk en al aanwezige maatschappelijke instellingen. We kiezen daarbij voor kleinschaligheid en zoveel mogelijk spreiding over de stad.

We trekken actief op met organisaties als TakeCareBnB, dat statushouders onderdak biedt bij privépersonen thuis. De druk op opvangcentra verkleint, het begrip en de waardering voor elkaar wordt vergroot en de nieuwkomers leren zo versneld de Nederlandse taal en de gewoonten in onze stad en streek.

Overigens een initiatief dat er wat ons betreft niet eens had hoeven zijn wanneer het Rijk en andere (met name rijke) gemeenten hun werk hadden gedaan en solidariteit hadden getoond.

Zwolle is ook in trek bij toeristen, maar ze lijken niet te blijven overnachten. En het aanbod van campings in Zwolle blijft achter vergeleken bij onze buurgemeenten. Terwijl toeristen levendigheid brengen, onze lokale economie stimuleren en als bijeffect eveneens de inkomsten uit toeristenbelasting laten stijgen.

7. Een bereikbare stad

Fietsen is gezond, nog goed voor het milieu ook en in de stad een lekker snel vervoermiddel. Zwolle werd in 2021 uitgeroepen tot Beste Fietsstad ter Wereld. Die naam moeten we waar blijven maken en toekomstbestendig maken. Dat gaan we langs meerdere wegen bereiken. We breiden de (gratis) fietsenstallingen in de stad verder uit en verhogen de serviceverlening die daar kan plaatsvinden. Goede fietsverbindingen en bewegwijzering zijn een basisvoorwaarde. En het uitbreiden van het aantal fietssnelwegen en fietsstraten in en om onze stad zal het fietsen verder bevorderen. Wat gunstig uitwerkt in minder autoverkeer.

Commerciële fiets- en scooterverhuurders zijn welkom. Maar alleen als zij de openbare ruimte netjes en veilig gebruiken. Het toenemende aantal fietsers, en met name de soorten fietsen zoals grote bakfietsen, fatbikes en andere elektrische fietsen maakt onze fietsinfrastructuur kwetsbaar. Gevolg is namelijk een toename van snelheidsverschillen op de bestaande fietspaden. De SP investeert in de fietsinfrastructuur om deze aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid. Verkeersongelukken met fietsers nemen toe. Vooral oudere fietsers in het bezit van een elektrische fiets blijken kwetsbaar. Daarom maken we extra budget vrij voor fietsbehendigheids cursussen.

Dankzij de SP worden onze kinderen, als meest kwetsbaren, binnenkort beschermd via autoluwe zones rondom scholen, waar de auto te gast is. Want we zijn apetrots als ons kind leert fietsen. Waarom brengen we onze kinderen dan met een auto naar school? Soms kan het niet anders, daarom zijn wij blij dat ons voorstel tot actie op het stadhuis heeft geleid.

Het openbaar vervoer staat al jaren onder druk. Om de zoveel jaar volgt er een duur aanbestedingscircus. Waar commerciële busbedrijven vooral inzetten op de meest winstgevende buslijnen. Zij hebben geen oog voor de werknemers en de mensen die zij vervoeren. Dit zorgt voor een steeds slechtere bereikbaarheid en isolatie van mensen die op openbaar vervoer zijn aangewezen. Een item dat nog belangrijker wordt, nu het college van B&W wil bezuinigen op het doelgroepenvervoer. Zo worden de meer inwoners steeds kwetsbaarder en afhankelijker gemaakt. Terwijl wij hen juist moeten helpen. Niet voor niets streed de SP de afgelopen jaren met succes samen met bewoners om buslijnen terug te brengen en uit te breiden in Stadshagen, Holtenbroek en de Aalanden. Dat blijven we doen, ook elders in de stad en samen met de provincie.

Onze voorstellen:

Uitbreiden van betaald parkeren voor bewoners gebeurt alleen als er aangetoonde noodzaak is en in overleg met de buurt. De draagvlakmeting komt weer terug.

Er komen mobiliteitspunten waar openbaar vervoer, fiets en auto bij elkaar komen. Met goede voorzieningen, zodat het zichzelf verkoopt en bevordert.

We werken toe naar busverbindingen tussen de Zwolse wijken. Zodat je niet altijd via het station hoeft te reizen. Dit verlaagt de reistijd, verbetert de bereikbaarheid en zal leiden tot meer gebruikers van het openbaar vervoer.

We komen met een streng eisenpakket voor nieuwe aanbieders van deelscooters. Zo is de aanbieder verantwoordelijk voor stallingen. Als er veel handhaving van de gemeente nodig is wordt dit op de aanbieder verhaald. In de contracten met deze aanbieders wordt dat keihard vastgelegd. En hierop wordt actief gehandeld en gehandhaafd.

We werken toe naar een verdere autovrije binnenstad. Die overigens wel voor minder valide mensen goed bereikbaar zal blijven, ook met een auto. Maar ook middels het openbaar vervoer.

En ons fietswegenstelsel passen we aan het moderne fietsgebruik aan. Immers, elektrische fietsen, bakfietsen, transportfietsen zijn niet meer weg te denken uit ons verkeer. Daar passen we de infrastructuur op aan.

We breiden ons fietswegenstelsel uit en verbeteren de infrastructuur waar dat nodig is. Voor fietsers en voetgangers onlogische en gevaarlijke punten pakken we aan (zoals bijvoorbeeld de steile onnodige drempels in de grassenbuurt van Stadshagen, waardoor fietsers over de voetpaden gaan rijden). Ook gevaarlijke kruisingen en rotondes pakken we aan. Mogelijk zijn zogenaamde carrérotondes (rotondes met een vierkant fietspad) daarbij de sleutel naar meer veiligheid voor fietsers.

Sommige berijders van fatbikes bezorgen door hun fietsgedrag overlast aan overige weggebruikers. Zij zijn daarbij een gevaar voor zichzelf en anderen. Deze overlastgevers worden met de bestaande mogelijkheden verder aangepakt door onze handhavers.

Daar waar 30 kilometer de norm is, moet dat ook duidelijk zijn. Vanwege de verkeersveiligheid moeten deze zones qua uiterlijk en inrichting verbeterd worden. Dat gebeurt in samenspraak met de buurt. Waardoor de situatie helder en overzichtelijk wordt, veilig en automatisch tot minder hard rijden uitnodigt. En voor degenen die het dan nog niet willen begrijpen, het vervolgens ook mogelijk zal zijn hen daadwerkelijk te beboeten. Vervolgens breiden we het aantal plaatsen uit waar het wenselijk en mogelijk is om een 30 kilometer zone in te voeren. Ook weer in samenspraak met de aanwonenden. Het is veiliger, schoner en kost nagenoeg geen extra tijd voor de automobilist.

Kinderen moeten veilig van en naar school kunnen fietsen. Ons recent aangenomen SP plan voor autoluwe zones bij de scholen voeren we voortvarend uit. De fiets krijgt voorrang op de auto en we stimuleren ouders hun kinderen op de fiets naar school te brengen.

8. Veiligheid

Veiligheid begint in je eigen huis, gezin, straat, buurt en wijk. Het is meer dan de afwezigheid van dreiging, criminaliteit of geweld. Het is meer dan repressie, boetes uitdelen of de stad volhangen met camera's en stoere taal uitslaan over zwaardere straffen.

Echte veiligheid ligt in het dagelijks leven verankerd als gevoel en ervaring. Kunnen gaan en staan waar je wilt, wanneer je wilt en wie of wat je ook bent. En terecht dat de veiligheid van vrouwen de laatste tijden meer aandacht krijgt.

Veiligheid is niet slechts een sluitstuk dat fout gedrag oplost met handhaving of straffen. Want dan is het kwaad al geschied. Je moet dat vóór zijn. Daar moeten we met ons allen hard aan werken. De oplossing voor het veiligheidsprobleem ligt vaak ook op andere terreinen dan veiligheid alleen.

Door te investeren in zaken als geestelijke gezondheidszorg, opbouwwerkers en jongerenwerkers, zorgen we ervoor dat de politie zich meer kan richten op haar kerntaken.

Maar niemand wordt als crimineel geboren. De grote veroorzakers van criminaliteit zijn de geïndividualiseerde samenleving, sociale ongelijkheid en een falende overheid. Criminaliteit en ongewenst gedrag bestrijd je door de problemen van mensen op te lossen en te voorkomen, niet alleen door mensen te vervolgen. Een samenleving zonder sociale ongelijkheid en met vertrouwen in elkaar is het fundament voor veiligheid. Goede publieke voorzieningen en actief werk maken van samenhang in de wijk is de basis.

Daarom investeren we in preventie, jongerenwerkers, opbouwwerkers, geestelijke gezondheidszorg en wijkagenten. Waarbij we niet alleen gebruik maken van de kennis bij professionals, maar ook luisteren naar onze inwoners en actiegroepen als De Dolle Mina's.

En daar waar voor sommigen in onze samenleving hulp, regels en wetten niet schijnen te werken, moeten we niet wegstappen en dat aanpakken.

Tot slot is het belangrijk dat je je recht kunnen halen op een laagdrempelige wijze, ongeacht je inkomen of sociale status. Dat is niet alleen rechtvaardig. Het draagt ook bij aan veiligheid, het voorkomt escalatie of het risico dat mensen voor eigen rechter gaan spelen.

Onze voorstellen:

De politie is in de buurt en niet ver weggestopt op het hoofdkantoor aan de Koggelaan. Zij moet in de straten en wijken zichtbaar en benaderbaar zijn. Geen digitale hordes, maar een mens aan de balie, aan de telefoon of op straat, die je verder helpt of beschermt.

De veiligheid van vrouwen wordt één van de speerpunten van de Zwolse samenleving. Onveilige plaatsen in kaart brengen en juist samen met vrouwen bepalen wat nodig is zodat zij veilig zijn in Zwolle. Op openbare plaatsen en in alle voor publiek toegankelijke gelegenheden. Dit komt uiteraard ook alle andere inwoners ten goede.

Binnen de hulporganisaties moet het voorkomen van femicide (een ander woord voor vrouwenmoord; het opzettelijk doden van vrouwen of meisjes) meer specifieke aandacht krijgen. Daarvoor is voorlichting op scholen van belang. En trainingen voor professionals en vrijwilligers om dit probleem vroegtijdig te signaleren, te herkennen en onderkennen.

Een betere bescherming van de rechten van vrouwen. Iedereen moet zich in Zwolle veilig voelen op straat, op de werkvloer maar ook in de privésfeer. Seksuele intimidatie, seksueel geweld, machtsmisbruik, mensenhandel en uitbuiting zijn onacceptabel. Zonder dat we daarbij de mensen om wie het gaat in de illegaliteit drukken. De hulp gaat overigens iedereen aan, en beperkt zich niet uitsluitend tot vrouwen.

Organisaties als Veilig Thuis IJsselland, Kadera en Centrum Seksueel geweld Zwolle (CSG) staan onder grote druk. Er is (ook landelijk) een tekort aan opvangplekken en de druk op de personele bezetting is hoog. Deze organisaties moeten daarom versterkt worden, zodat ook hun bekendheid, toegankelijkheid en hulpverleningsmogelijkheden worden vergroot.

We zetten in op verlichting van onveilige plekken, zoals stegen. Daar waar de bestaande verlichting defect is, wordt dit snel hersteld.

We zetten een 'veilig naar huis systeem' op. Zodat mensen rond uitgaansavonden en evenementen veilig te voet of met de fiets naar huis kunnen. Bijvoorbeeld door middel van 'Bike Buddies' en 'Goodbye Hosts' die mensen terug begeleiden naar bijvoorbeeld OV punten of andere punten in de stad, wijk of buurt.

We gaan onze inwoners meer voorlichten, waarschuwen en weerbaar maken door het geven van cursussen. En bijvoorbeeld het opzetten en uitbreiden van een buddysysteem voor het regelen van digitale (bank)zaken. Te veel mensen worden slachtoffer van nepagenten, nepbankiers, babbeltrucs en digitale criminelen. Met name ouderen zijn een

makkelijke prooi. Dit heeft een enorme impact op de zelfstandigheid en het veiligheidsgevoel van mensen.

De aandacht voor onze jongeren van jeugdwerkers en buurtwerkers is van essentieel belang. Uit preventief oogpunt voor het welzijn van de jongeren zelf. Maar dus ook voor de samenleving als geheel en de veiligheid daarvan. Onze jongeren mogen niet in handen vallen van mensen met verkeerde bedoelingen. We blijven daarop extra investeren.

Het kunnen deelnemen aan sport is belangrijker. Het is gezond, maar ook een uitlaatklep in een tijd dat de (mentale) gezondheid van jongeren en ouderen steeds meer onder druk staat. Het investeren in amateursport en verenigingen betaalt zich op veiligheid, zorg en welzijnsvlak dubbel en dwars uit. De gemeente moet, met hulp van Sportservice Zwolle, zoveel mogelijk ondersteuning bieden. Het voorkomt dat mensen buitengesloten raken en een verkeerd pad opgaan.

Een dak boven je hoofd is niet voor niets een grondrecht. Want een veilig thuis is de basis voor een menswaardig bestaan. Voorkomt dakloosheid, zwerven en op straat hangen. Ook voor de veiligheid is het van belang dat sommige inwoners extra aandacht, steun en begeleiding krijgen bij het wonen.

We investeren vroeg in de begeleiding van mensen die vanuit (jeugd)detentie terugkomen in de Zwolse samenleving. Waarbij aandacht en hulp is op het vlak van huisvesting, het verkrijgen van een paspoort, sanering van eventuele schulden maar ook het opbouwen van een sociaal netwerk. Waardoor iemands terugkeer in Zwolle goed verloopt, de criminele wereld achter zich gelaten kan worden en de kans op herhaling verkleint.

Agressie en geweld tegen onze hulpverleners wordt niet getolereerd. Hulpdiensten moeten veilig hun werk kunnen doen en hulpverleners moeten in voorkomende gevallen direct steun krijgen bij hun traumaverwerking.

We voeren een menselijk drugsbeleid. Voor sommigen zijn verdovende middelen een manier om tijdelijk te ontkomen aan de dagelijkse zorgen en te genieten van een mooie avond. Tegelijkertijd zijn eventuele verslaving en afhankelijkheid schadelijk voor mens en samenleving. Daarom moedigen we drugsgebruik niet aan, maar criminaliseren we de gebruikers ook niet. Door de regulatie en legalisatie van softdrugs kunnen we de veiligheid en kwaliteit van softdrugs beter controleren.

De grote drugscriminelen, die ook in Zwolle de afgelopen jaren op gewelddadige wijze hun praktijken uitvoerden, pakken we hard aan.

De politie is er voor iedereen. Het politiekorps moet daarom een goede afspiegeling zijn van de samenleving. We investeren in bewustwording over vooroordelen en (onbewust) etnisch profileren.

Net als in Breda en Heerenveen, willen wij in Zwolle een Huis van het Recht. Waarmee we laagdrempelig en in de buurt sociale en juridische hulp bieden. Het is een samenwerkingsverband van verschillende organisaties, zoals het Juridisch Loket, de rechtbank, hulpverleners en de gemeente, om mensen met juridische en maatschappelijke problemen sneller en beter te helpen.